

Asia: VN/20721/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa palkansaajan työssäoloehdon pidentämistä koskevasta muutoksesta? (TTL 5 luku)

Työelämä ja sitä myötä työntekijöiden työsuhteet ovat pirstaloituneet hyvin hajanaisiksi. Osa-aikaisista työsuhteista on tullut entistä yleisempiä. Työssäoloehdon pidentäminen ei kannusta vastaanottamaan lyhytaikaisia työsuhteita, eikä se myöskään luo uusia työpaikkoja. Työssäoloehdon pidentämisellä ei näkemyksemme mukaan ole mitään vaikutusta yleiseen työllisyyden parantamiseen vaan se vaikeuttaa jo entisestään toimeentulovaikeuksien kanssa elävien ihmisten asemaa. AKT haluaa kiinnittää huomiota siihen että kausiluonteisen työntekijöiden (esim. koululaiskuljettajien) työ kohdistuu koulujen lukukausille.

Lausuttavaa palkansaajan työssäoloehdon kertymistä koskevista muutoksista? (TTL 5 luku ja asetusmuutokset)

-

Lausuttavaa ansiopäivärahan perusteena olevan palkan määrittelystä? (TTL 6 luku ja asetusmuutokset)

AKT pitää hyvänä kehitystä, jolla pyritään selkeyttämään työttömyysetuuden laskennan perusteita. Selkeyttäminen on toteutettava siten, ettei se vaikuta työttömyysetuuden määrää alentavasti.

Lausuttavaa TTL 5 ja 6 luvun muutosten vaikutuksesta työttömyysetuuden maksamisen työvoimapolitiisiin edellytyksiin? (TTL 2 ja 2 a luku sekä 14 luvun 1 c §)

-

Lausuttavaa työttömyysetuuden sovittelun suojaosasta luopumisesta? (TTL 4 luku)

Täysiaikaiset työsuhteet ovat yhä pääsääntö työmaailmassa. Lyhyt kestoisten osa-aikaisten työsuhteiden määrä on kuitenkin kasvamassa. Tämä ei ole kuitenkaan työntekijöistä lähtöisin, vaan osa työelämän suurempaa rakenteellista muutosta. Työttömyysetuuden suojaosuuden poisto ei lisää tarjolla olevan työmäärää, mutta suojaosuuden poistaminen saattaa aiheuttaa katkoksen työttömyysetuuden maksamiseen, kun työntekijä ottaa vastaan lyhytkestoisen työn. Muutos voi aiheuttaa jopa osa-aikaisen työntekijän kieltäytymiseen lyhytkestoisista työtehtävistä.

Lausuttavaa lapsikorotusten poistamisesta? (TTL 6 ja 7 luku)

Yleisten elinkustannusten jatkuvasti kasvaessa vaikutukset näkyvät ensimmäisinä ja kipeimmin pienituloisten ja lapsiperheiden taloudessa. AKT ry pitää lapsiperheiden aseman heikentämistä vastuuttomana ja epäinhimillisenä eikä näe tällaisilla toimilla olevan minkäänlaista työllisyyttä parantavaa vaikutusta.

Lausuttavaa omavastuuajan pidentämisestä? (TTL 5 ja 7 luku)

Kun yleinen taloustilanne sakkaa on työntekijää kohtaava työttömyys hyvin harvoin hänen oma syynsä. Omavastuuajan pidentäminen 5 päivästä 7 päivään heikentää entisestään epävarmaan tilanteeseen joutunutta ihmistä ja hänen läheisiään. AKT:n näkemyksen mukaan omavastuu aika tulisi poistaa kokonaan.

Lausuttavaa esityksen taloudellisista ja kansalaisvaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

-

Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset viranomaisiin ja yrityksiin)? TE-hallinnon henkilöstöä edustavaa tahoa pyydetään arvioimaan vaikutuksia TE-hallinnon henkilöstöön ja sen tehtäviin, erityisesti TTL 14 luku 1 c §:n osalta.

-

Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?

Kun kyse on suoraan kansalaisten toimeentuloon vaikuttavista muutoksista, tulee niiden vaikuttavuusarviointi aina tehdä ennen muutosten voimaansaattamista. Tämä on muutoshankkeiden läpinäkyvyyden ja yleisen luotettavuuden kannalta välttämätöntä. Laki muutosten jälkikäteinen vaikutus arviointi ei vastaa käsitystä länsimaisesta lainsäätämistavasta.

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

-

Muuta lausuttavaa esityksestä?

Koska muutokset tällaisenaan tulisivat lisäämään rakenteellista köyhyyttä ja siirtämään työttömyysetuuksien saajia ns. tukiluukulta toiselle eli työttömyysturvasta harkinnanvaraisen toimeentulotuen piiriin ei AKT kannata ehdotettuja työttömyysturvan muutoksia esityksessä ehdotetulla tavalla.

Vuosilomakorvausten jaksottamisen palauttamisesta.

Työttömyysetuuteen ei tule rinnastaa vuosilomakorvausta sen ollessa itsenäinen ja erikseen laissa määritelty osa työntekijän työssä ansaitsemaa palkkaa. Kyseinen oikeus tulee erottaa tarkoitukseltaan ja tavoitteiltaan täydellisesti esim. sairauslomasta ja vastaavasti se on erotettava tarkoitukseltaan myös sosiaaliturvaa koskevasta sääntelystä. AKT vastustaa vuosilomakorvausten jaksottamisen palauttamista vuoden 2013 edeltävälle ajalle.

Siurua Jukka
Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry